

ÅRSBERETNING

FOR REGNSKAPSÅRET 2015

Foto: Tore Figenschau

1. VIRKSOMHETENS ART

Stiftelsen Lásságámmi er en privat, ikke næringsdrivende stiftelse vedtatt opprettet 29. januar 2004. Stiftelsen blei oppretta av Sametinget, Troms fylkeskommune, Universitetet i Tromsø og Storfjord kommune. Hver av stifterne har en representant i styret, og i tillegg har arvingene og Samerådet hver sin styrerepresentant. Stiftelsen har sete i Storfjord kommune.

Hovedmålsetningene kan formuleres slik (utdrag fra vedtektenes § 2):

- Ta hand om og fremme den kulturelle og åndelige arven etter Nils-Aslak Valkeapää.
- Samle hans arbeider og rettighetene til hans verk i Lásságámmi og forvalte arven etter den ånd og filosofi som fremkommer i hans arbeider og utgivelser.
- Arbeide med å fremme Valkeapääs kunst, musikk og forfatterskap, veilede folk som vil bli kjent med eller fordype seg i Valkeapääs kunstnerskap og oppmuntre og hjelpe andre samiske kunstnere.
- Lásságámmi er samisk kulturhistorie og skal være et sted som stimulerer beboerne til fortsatt kunstnerisk utvikling, og til å forstå Valkeapääs livsholdning og univers.

2. FORTSATT DRIFT

Styret legger forutsetninger for fortsatt drift av stiftelsen til grunn ved avleggelsen av årsberetning og årsregnskap.

3. ARBEIDSMILJØ, PERSONALE OG LIKESTILLING

Stiftelsen har i regnskapsåret hatt to ansatte:

- Vaktmester 8 t/mnd
- Boligmedarbeider 8 t/mnd

Ved særskilt behov benyttes boligmedarbeider og vaktmester ut over de 8 timene.

Det er inngått avtale om kjøp av følgende tjenester:

- Storfjord kommune: Sekretær for stiftelsesstyret (30 % saksbehandling/daglig drift)
- Varviks bilservice: Utrykning/vakthold Lásságámmi
- Økonomihuset Storfjord: Regnskapsføring
- KomRev Nord: Revisjon

Styret består av fire kvinner og to menn, med to kvinner og fire menn som vararepresentanter.

4. MILJØRAPPORT

Stiftelsen forurenses ikke miljøet.

5. STYRETS VIRKSOMHET

Det er avholdt fire styremøter, og styret har behandlet 42 saker i regnskapsåret. Årsmøtet 21. mai 2015 behandla de ordinære årsmøtesakene iht. vedtektene. Styrets sammensetning er slik:

Troms fylkeskommune	Anne Dalheim (leder)	Ane-Marthe Aasen (vara)
Storfjord kommune	Anne-Lise Karlsen (nestleder)	Inga Pirita Viik (vara)
Sametinget	Joar Nango (medlem)	Rawdna Carita Eira (vara)
UiT Norges arktiske universitet	Harald Gaski (medlem)	Ánde Somby (vara)
Arvingene	Piia Susanno Juuso (medlem)	Ánde Somby (vara)
Samerådet	Rose-Marie Huuva (medlem)	Nikholas Valkepää (vara)

Det ble avholdt kontaktmøter med Senter for nordlige folk og DAT o.s. 27. april 2015.

Formidlings- og informasjonsarbeid

Faglige artikler om Nils-Aslak Valkeapää

Stiftelsen har hatt som mål å oppdatere nettsidene www.lassagammi.no med flere faglige artikler om Nils-Aslak Valkeapää, slik at de kan bli en verdifull kilde for elever, studenter og andre som søker mer kunnskap om multikunstneren og innsikt i hans virke. Artiklene skal på sikt være å finne på fire språk: norsk, samisk, finsk og engelsk.

I løpet av 2015 er det publisert 3 artikler, som har oppnådd til sammen 1.835 visninger (klikk) i løpet av året. Alle de nye artiklene er publisert på minst to språk. I tillegg er flere av de eldre artiklene oversatt til flere språk. Til sammen inneholder sidene nå 17 artikler, og samlet antall klikk er 23.763 (en økning fra 2.525 i 2014). Tar en med en biografi-artikkel som har vært publisert på nettsidene siden de ble etablert, er antallet klikk til sammen 45.334. Selv om antall klikk ikke nødvendigvis samsvarer med det antallet som har lest hele eller deler av artikkelen, er dette tall stiftelsen er svært tilfreds med.

Facebook-profilering av Nils-Aslak Valkeapää og Stiftelsen Lásságámmi

6. november 2014 opprettet stiftelsen en Facebook-profil for organisasjonen. Formålet med profilen er å nå ut til et større publikum med informasjon om stiftelsen, stiftelsens arbeid, fagartikler, søknadsfrister osv. Ved årsskiftet 2014 var det 578 «Likere» på denne siden, og ett år senere var tallet økt til 888. Rekkevidden for innlegg er jevnt over god, og det er tydelig at den i stor grad bidrar til at fagartiklene på nettsiden blir lest.

Våren 2015 blei det i tillegg opprettet en offisiell artistprofil for *Nils-Aslak Valkeapää – Áillohaš*. Denne hadde ved årsskiftet 881 «Likere», og synes å ha blitt godt mottatt. Profilen brukes til å publisere kunst, dikt, lenker til dokumentarer og annet stoff som er direkte relatert til multikunstneren Áillohaš. Også her er rekkevidden jevnt over god, og profilen har i tillegg generert nye følgere til stiftelsens profil.

Åpen Dag og andre omvisninger

Som et ledd i å oppfylle formålsparagrafens formulering om å arbeide med å fremme Valkeapääs kunst, musikk og forfatterskap og veilede folk som vil bli kjent med eller fordype seg i Valkeapääs kunstnerskap har styret hvert år siden 2007 arrangert Åpen Dag. De senere årene har vist at konseptet trolig har utspilt sin rolle slik det har vært gjennomført. Selv om tilbakemeldingene har vært gode fra den som har benyttet seg av tilbudet, har antallet besøkende vært relativt lavt. Det synkende antall besøkende kan tyde på at lokalmarkedet har fått dekket sitt behov for å se boligen, og Åpen Dag kan derfor erstattes med nye tilbud.

Ut over dette prøver Stiftelsen Lásságámmi å imøtekomme grupper som ønsker omvisning i Lásságámmi, for eksempel i forbindelse med undervisning. I 2015 har det vært seks ulike grupper inne (elever, studenter, organisasjoner og andre), til sammen ca. 65 personer.

Kunstner- og forskerboligen

Stiftelsen Lásságámmi utlyser opphold to ganger i året, med søknadsfrist 1. mai og 1. september. Til sammen mottok styret 20 søknader i løpet av 2015. Til sammenlikning var det 12 søknader i 2014 og 20 søknader i 2013. Søknadene blei behandla av styret 15. juni og 24. september. Blant søkerne blei det plukket ut til sammen sju søkere som fikk innvilget opphold. Disse var Gunilla Bresky, Lars Nordström, Bård A Berg, Shelley Niro, Kalevi Aho, Outi Tarkianen og Johan Klemet Kalstad.

De søkerne som har blitt innvilget opphold er oppfordret til å lage en enkel presentasjon av seg sjøl og sitt arbeid. Dette presenteres på stiftelsens nett- og Facebook-side slik at alle beboere til enhver tid er godt presentert for presse og andre interesserte. Beboerne har vært positive til å bidra til å skape omtale om boligen på denne måten, og er også generelt positive i sin omtale av oppholdet i boligen.

Byggforvaltning

Det er gjort reparasjoner på vann- og avløpssystemet for å hindre at de problemene som har oppstått under frostperioder tidligere år skal gjenta seg. Det viste seg at det var skader på røret som trolig har hindret god avrenning.

Det er i tillegg utformet et enkelt internkontrollsystem for forvaltninga, for å sikre kvalitet og kontinuitet i oppfølging av boligen uavhengig av f.eks. utskifting av personell.

Samlingsforvaltning

Gjenstandssamlinga fra Lásságámmi befinner seg i klimaregulert magasin i Burfjord. Den blei for en stor del registrert så tidlig som i 2005/2006, men den delen som omfatter dias, fotografier og negativer har vært skilt ut som en egen del ettersom den er så omfattende. Bare dias utgjør omlag 7.500. I 2015 blei det igangsatt et prosjekt med målsetting å sikre god forvaltning av Nils-Aslak Valkeapää sin fotosamling, sikre at kildeinformasjon bevares, og gjøre samlinga digitalt tilgjengelig.

Prosjektet er satt opp i fire faser:

1. Scanne alle dias i ei oppløsning som tilfredsstiller krav til arkivering og f.eks. trykkekvalitet.
2. Registrere opplysningene på hvert dias nøyaktig slik Valkeapää selv har skrevet dem ned.
3. Innhente informasjon fra kilder som har deltatt i ulike sammenhenger i forhold til fotosamlinga.
4. Opprette en database for å gjøre materialet digitalt tilgjengelig.

Kulturrådet har støttet fase 1 og 2 med til sammen kr 100.000,-, og arbeidet blei formelt igangsatt med prosjektmedarbeider 14. desember. Kulturrådet forutsetter i sin bevilgning at stiftelsen gjør samlinga tilgjengelig på Digitalt Museum, og stiftelsen har derfor inngått avtaler med KulturIT (fase 4).

Rettighetsforvaltning

Styret har gitt styremedlem Harald Gaski og sekretær Maria Figenschau fullmakt til å behandle løpende henvendelser om bruk av Nils-Aslak Valkeapääs verker. I løpet av 2015 er det registrert 10 formelle henvendelser om bruk av verker. Til sammenlikning var det 11 henvendelser i 2014 og 10 henvendelser i 2013. De fleste av disse gjelder gjengivelser av poesi.

Regnskapet for 2015 viser at inntektene fra forvaltning av rettigheter er på kr 56.189,15. Dette inkluderer inntekter fra TEOSTO som er ferdig fordelt mellom stiftelsen og arvingene.

Samarbeid med andre institusjoner

Riddu Riddu-festivalen

Stiftelsen Lásságámmi og Riddu Riddu-festivalen (RR) inngikk en samarbeidsavtale i 2008, der et faglig seminar eller workshop i forbindelse med festivalen og mulighet for utvidelse innenfor aktuelle områder inngår. Avtalen har vært hvilende etter at arbeidet med reforhandling stoppet opp i 2014, men i løpet av 2015 er det inngått en ny samarbeidsavtale. Nytt i denne avtalen er at stiftelsen tilbyr et opphold i Lásságámmi til Årets Unge Kunstner. Elina Waage Mikalsen blir den første kunstneren som får dra nytte av dette samarbeidet.

Senter for nordlige folk (SNF)

Stiftelsen ser behov for å skape en utstillingsarena for å presentere multikunstneren Nils-Aslak Valkeapää sitt liv og virke. I den sammenheng mener man at et tettere samarbeid med SNF vil være med på å styrke arbeidet for å oppnå stiftelsens formål. Et forprosjekt er igangsatt i regi av SNF, som skal utvikle 500 kvm lokaler for kultur næringer. Stiftelsen inngår i ei referansegruppe som har til oppgave å komme med rådgivende innspill til arbeidet, med sikte på å utrede muligheten for fast utstilling og magasin. Et utkast til formell samarbeidsavtale mellom de to partene foreligger ved årsskiftet.

DAT o.s.

Stiftelsen har en ikke-formalisert, men jevnlig dialog med forlaget DAT o.s. både i saker som omhandler rettigheter til bruk av verker, og i forbindelse med andre spørsmål knyttet til utgivelser. Det blei avholdt kontaktnøte mellom stiftelsen og forlaget i april.

Giellagas-instituttet, Universitetet i Oulu

Giellagas-instituttet, som driver et samisk kulturarkiv, har tatt kontakt med stiftelsen i forbindelse med sine planer om å samle inn forskningsmateriale om Nils-Aslak Valkeapää for å danne ei Áillohaš-samling. Hensikten er å kunne tilby pålitelig og objektiv materiale for vitenskapelig forskning på Nils-Aslak Valkeapää, og å fungere som en møteplass for forskere og andre institusjoner på dette feltet. Som en del av planen inngår utgivelse av ei tverrfaglig bok som skal beskrive og tolke Áillohaš' virke og produksjon i et bredt perspektiv. Stiftelsen er invitert til å delta i referansegruppa for dette prosjektet, og har oppnevnt Piia Susanna Juuso som medlem.

Administrativ kapasitet

Stiftelsen har siden etableringa kjøpt 20 % sekretærtjeneste fra Storfjord kommune, som tar seg av all saksbehandling og daglig drift av stiftelsen. Erfaringene viser at ved gjennomføring av spesielle tiltak ut over ordinær drift er det behov for større ressurser. Styret vedtok i 2013 å starte arbeidet med å øke denne ressursen til 50 %, og på slutten av året vedtok styret å øke denne ressursen til 30 % i 2015 ved bruk av egenkapital.

Bakgrunnen er at styret har sett behov for å gjøre flere større tiltak gjennom prosjektarbeid, blant annet utvikling av permanent utstilling, digitalisering av fotosamlinga, utvikling av undervisningsopplegg o.l. Planlegging og gjennomføring av disse prosjektene krever økt administrativ ressurs.

Økonomi

Stiftelsen har i 2015 mottatt driftstilskudd fra Sametinget, Troms fylkeskommune og Storfjord kommune. I tillegg kommer prosjekttilskudd fra ulike instanser.

Regnskapet for 2015 viser at inntektene fra forvaltning av rettigheter er på kr 56.189,15. Av dette skal 65 % fordeles på arvingene, med unntak av andelen allerede fordelte inntekter fra TEOSTO.

Kortsiktig gjeld utgjør kr 97.088,-.

Det var budsjettert med et underskudd på kr 65.000,- som skulle dekkes av egenkapital. Bakgrunnen for dette var at stiftelsen valgte å midlertidig øke frikjøp av sekretariat med 10 %. Som regnskapet viser er underskuddet noe større enn budsjettert.

Det vises for øvrig til punkt 6.

6. ÅRSRESULTAT OG DISPONERING

Regnskapet for 2015 viser et underskudd på 79.203,-. Styret foreslår at underskuddet dekkes av egenkapitalen.

7. OPPGAVER OG PLANER FREMOVER

Stiftelsen Lásságámmi har satt opp følgende punkter i sin virksomhetsplan for 2016:

- Slutføre arbeidet med å utforme samarbeidsavtale med Senter for nordlige folk
- Kontaktmøter med Sametinget og Storfjord kommune
- Fullføre del 1 og 2 av prosjekt dias- og negativsamling
- Utrede samarbeid med Giellagas-instituttet
- Fortsette arbeidet med å øke den administrative ressursen til 50 %.
- Følge opp samarbeidet med Universitetet i Tromsø i forhold til prosjektsøknad om Valkeapää sitt forfatterskap og virke
- Vedta statutter for et Lásságámmi-stipend.
- Åpen Dag e.l.
- Produsere Áillohaš-kalender 2017
- Utvendig beising av boligen.
- Utgi postkortserie med fire doble postkort
- Fullføre del 3 og 4 av prosjekt dias- og negativsamling
- Utrede prosjekt Undervisningsopplegg
- Være en positiv pådriver for publisering av uutgitte verker, nyttgivelser og oversettelser.
- Informasjonsarbeid
- Inn- og utflytting beboere
- Forvaltning av rettigheter
- Utføre øvrig nødvendig utvendig og innvendig vedlikehold
- Daglig drift av stiftelsen

Oulu, Finland 20. april 2016

Styreleder Anne Dalheim

Nestleder Anne-Lise Karlsen

Medlem Joar Nango

Medlem Rose-Marie Huuva

Medlem Piia Susanna Juuso

Medlem Harald Gaski